

Asia: VN/2745/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi opioidiyliaannostusten vastalääkkeistä sekä laiksi lääkelain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1–3 § Lain soveltamisala ja määritelmät

Naloksonin jakamisen tulisi olla mahdollista vankilasta vapautumisen yhteydessä myös Rikosseuraamuslaitoksen henkilöstön toimesta nykyisessä esityksessä mainittujen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajien sekä päihdetyötä tekevien järjestöjen lisäksi.

4–5 § Jakelun maksuttomuus ja nimettömyys

KRIS - Suomen keskusliitto pitää perusteltuna, että jakelijoina voivat toimia myös muut kuin terveydenhuollon ammattihenkilöt riittävällä perehdytyksellä. Kokemusasiantuntijoilla ja vertaistoimijoilla on usein paras mahdollisuus tavoittaa kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevia henkilöitä sekä toimia nopeasti yliannostustilanteissa.

Pidämme tärkeänä, ettei jakeluun rakenneta sellaisia kirjaamiseen liittyviä käytäntöjä, jotka heikentävät kaikkein korkeimmassa riskissä olevien henkilöiden tavoittamista. Nimettömyys on keskeinen edellytys sille, että laki toimii käytännössä tarkoituksenmukaisella tavalla.

5 § Jakeluun liittyvät velvollisuudet

Jakeluun liittyvien velvollisuuksien tulee olla selkeitä ja käytännössä toteutettavia myös pienille järjestötoimijoille. Liiallinen hallinnollinen kuormitus tai epäselvät vastuut voivat muodostaa kynnyksen naloksonijakelun käynnistämiseksi.

KRIS – Suomen keskusliitto pitää puutteena sitä, ettei esityksessä huomioida naloksonijakelusta järjestöille aiheutuvia kustannuksia. Lääkkeiden hankinta, säilytys, koulutus ja käytännön jakelutyö aiheuttavat merkittäviä menoja toimijoille, jotka kohtaavat työssään paljon yliannostusriskissä olevia henkilöitä. On olemassa vaara, että ilman erillistä rahoitusta naloksonijakelun toteutuminen jää pitkälti järjestöjen omien taloudellisten mahdollisuuksien varaan, jolloin toiminnan kattavuus ja alueellinen yhdenvertaisuus voivat heikentyä.

6 § Jakelu osana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajan muuta lääkehuoltoa

-

Kommenttinne lääkelain muutoksista (7§, 62 §, 65 §)

-

Esityksen vaikutukset

KRIS – Suomen keskusliitto pitää naloksonin saavutettavuuden parantamista tärkeänä keinona yliannostuskuolemien ehkäisyssä. Keskusliitto kuitenkin arvioi, että esityksen vaikutukset voivat jäädä rajallisiksi, mikäli samanaikaisesti ei kehitetä myös muita päihde- ja riippuvuustaustaisten henkilöiden palveluita, hoitoon pääsyä, kuntoutusta sekä vapautumisvaiheen tukea. Pelkkä naloksonin saatavuuden lisääminen ei yksin riitä vastaamaan huumekuolemien taustalla oleviin laajoihin sosiaalisiin ja terveydellisiin ongelmiin.

Muut esitysluonnokseen liittyvät kommentit

KRIS – Suomen keskusliitto pitää tärkeänä, että lakiesityksessä tunnistetaan aiempaa vahvemmin järjestöjen matalan kynnyksen työn merkitys yliannostuskuolemien ehkäisyssä. Käytännön kenttätöissä kaikkein korkeimmassa riskissä olevia henkilöitä tavoitetaan usein juuri järjestöjen, kokemusasiantuntijoiden ja vertaistoimijoiden kautta. Keskusliitto katsoo kuitenkin, että järjestöille tulee varata riittävät taloudelliset resurssit naloksonijakelun toteuttamiseen, jotta toiminta ei jää yksittäisten toimijoiden omien taloudellisten mahdollisuuksien varaan, vaan myös pienemmillä järjestöillä olisi tosiasiallinen mahdollisuus osallistua naloksonijakeluun.

Högfors Jarno
KRIS-Suomen keskusliitto ry

Rajamäki Marko
KRIS-Suomen keskusliitto ry